

Program wychowawczy > Klasa V > Wartość VII > Wartość w spotkaniu z młodszym bratem, siostrą, kolegą

WARTOŚĆ VII

Wartość w spotkaniu z młodszym bratem, siostrą, kolegą

II. PROSPEKT WARTOŚCI

2.1. CEL OGÓLNY

Rozwój emocjonalny

2.2. CEL SZCZEGÓŁOWY

Umiejętność okazywania uczuć

2.3. CEL WYCHOWAWCZY

Ukształtowanie postawy odpowiedzialności za młodszego brata, siostrę, kolegę

2.4. PROPONOWANE TEMATY

- Jaka jest rola starszego rodzeństwa?
- Na czym polega odpowiedzialność za młodsze rodzeństwo?
- Z czego wynika agresja wobec słabszych?

2.5. ZADANIA DLA UCZNIĄ, SAMOWYCHOWANIE

Normy

- Należy szanować godność młodszej osoby.
- Nie można traktować młodszych w sposób instrumentalny.
- Trzeba poświęcać czas młodszemu rodzeństwu.

Zasady

- Z zainteresowaniem słucham tego, co ma mi do powiedzenia młodszy; jestem dla niego wyrozumiały.
- Dzielę się swoją wiedzą i umiejętnościami z młodszym rodzeństwem¹.
- W relacji z młodszym nie wykorzystuję swojej przewagi, wynikającej z wieku.

---

¹ „Młodzi ludzie, tak chłopcy, jak i dziewczęta, wiedzą, że mają żyć dla drugich i z drugimi, wiedzą, że ich życie ma sens, o ile staje się darem bezinteresownym dla drugich”. Jan Paweł II, *Przekroczyć próg nadziei*. Jan Paweł II odpowiada na pytania Vittoria Messori, wyd. KUL, Lublin 2018, s. 106.

Program wychowawczy > Klasa V > Wartość VII > Wartość w spotkaniu z młodszym bratem, siostrą, kolegą

2.6. ZADANIA DLA RODZICÓW

Normy

- Stosunek rodziców do dzieci jest przykładem, jak starsze rodzeństwo powinno traktować młodszego rodzeństwo.
- W rodzinie uczy się cierpliwości względem młodszego rodzeństwa.
- Należy uczyć młodszego dzieci szacunku i respektu wobec starszego rodzeństwa.

Zasady

- Włączam starsze dzieci w proces wychowawczy ich młodszego rodzeństwa.
- Dbam o dobre relacje między starszymi i młodszymi dziećmi.
- Uczulam starsze dzieci, żeby reagowały na zagrożenia, którym ulega młodszego rodzeństwo (Internet, przemoc w telewizji, nieodpowiednie towarzystwo).

2.7. ZADANIA DLA SZKOŁY, WYCHOWAWCY

Normy

- Zjawisko „fali” w środowisku szkolnym jest niedopuszczalne.
- Starsi nauczyciele powinni otaczać życzliwością młodszych, mniej doświadczonych kolegów.
- Szkoła powinna wychowywać do odpowiedzialności za młodszych i słabszych.

Zasady

- Reaguję na przejawy dyskryminacji młodszych uczniów.
- Uczę szacunku dla młodszego kolegi, brata, siostry.
- Ukazuję radość w pomocy udzielanej młodszemu, słabszemu, mniej sprawnemu.

2.8. SPOSÓB REALIZACJI

Uczniowie dobierają się w pary. Jedna osoba przejmuje rolę starszego rodzeństwa i zwraca się do drugiej osoby tak, jakby się zwracała do młodszego rodzeństwa. Aranżują sytuację, w której trzeba zakomunikować młodszemu rodzeństwu, np.: że się z nim nie zgadzam, że mi przeszkadza, że go proszę o zrobienie czegoś i że mu czegoś odmawiam. Te cztery komunikaty jeden uczeń pisze na kartce (np.: „zostaw mnie w spokoju”, „proszę o coś, co mi się należy”). Druga osoba wymienia je według następujących zasad: 1) zamiast atakować osobę, zaczynając od słowa „ty”, zaczynając od sformułowania „ja”; 2) rozpocznij zdania od wyrażen: „cieszyłbym się, gdyby...”, „wolałbym, żeby...”, „rozumiem, że ty, ale.”; 3) zamień rozkaz na prośbę; 4) daj drugiemu prawo mieć swoje zdanie i wysłuchaj go (np. „rozumiem, że uważasz tak, ja jednak myślę inaczej”).

Program wychowawczy > Klasa V > Wartość VII > Wartość w spotkaniu z młodszym bratem, siostrą, kolegą

Ćwiczenie to ma za zadanie uczulić młodzież na zasady właściwej komunikacji z osobami młodszymi, dopuszczanie ich do głosu bez wykorzystywania swojej przewagi nad nimi.

2.9. OSIĄGNIĘCIA, EFEKTY

Młodzież szanuje: młodszego kolegę, brata, siostrę. Dostrzega wartość w spotkaniu z młodszymi od siebie, nie traktuje ich w sposób protekcyjny, nie wykorzystuje przewagi fizycznej i psychicznej w stosunku do nich. Chętnie dzieli się swoim doświadczeniem, wiedzą, służy radą i pomocą². Potrafi otoczyć opieką młodsze rodzeństwo i zaproponować sposób spędzania wspólnego wolnego czasu.

2.10. ZAGROŻENIA

Młodzi ludzie często nie mają cierpliwości w stosunku do młodszego rodzeństwa. Nie potrafią okazywać życzliwości i pomagać. W skrajnych przypadkach dochodzi do dyskryminacji i przemocy wobec młodszych kolegów. Agresja, która wyzwoliła się poza domem przenoszona jest na relacje rodzinne.

---

² „Pierworodny pośród wielu braci, pośród wszystkich, którzy przyjmują Go z wiarą i miłością, po swojej śmierci i zmartwychwstaniu ustanowił przez dar swojego Ducha nową braterską wspólnotę w swoim Ciele, Kościele, w którym wszyscy są dla siebie wzajemnie członkami i winni świadczyć sobie nawzajem posługi zgodnie z różnymi darami, jakie zostały im udzielone”. KDK 32.